

„... og selv om en Specialist paa dette Omraade antagelig vilde have adskillige kritiske Bemærkninger at gøre, synes det mig dog, at Arbejdets gode og fortjenstfulde Sider er saa iøjnefaldende, at man uden Tvivl maa anse det for at være en værdifuld Forøgelse af dansk naturvidenskabelig Litteratur“. Professor Kølpin Ravn gaar saa over til en Omtale af Spørgsmaalet om, hvorfor dette Værk først er antaget ved Universitetet og derefter afvist som ikke egnet for en Doktordisputats. Professoren siger følgende: „Denne Dom er ikke begrundet, og Fakultetet er, saa vidt vides, heller ikke forpligtet til at motivere sin Afvisning af Doktorarbejdet. Men naar dette er Tilfældet, maa det være en selvfølgelig Forudsætning, at Afvisning heller ikke behøver nogen Motivering. Arbejdet maa være i Besiddelse af saa iøjnefaldende Mangler og Fejl, at de straks maa erkendes af enhver, som har arbejdet paa de samme eller beslægtede Omraader og har nogen Forudsætning for at vurdere videnskabelige Arbejder. Jeg anser mig derfor kompetent til at udtale, at jeg trods omhyggelig og gentagen Gennemlæsning af H. R. Christensens Afhandling ikke har kunnet paavise saadanne Mangler eller Fejl. Tværtimod, det vilde have været mig en Glæde at stemme for Arbejdets Antagelse, om jeg havde været Medlem af Fakultetet, thi det forekommer mig, at dette Arbejde netop er vel egnet til Disputats. Det indeholder et meget stort Antal nye og selvstændige Undersøgelser; det behandler Problemer af vidtrækkende videnskabelig og praktisk Interesse, som er behandlet ud fra originale Synspunkter“. Dette er altsaa Professor Kølpin Ravns Opfattelse af denne Sag.

Professor Weis, som ogsaa er Professor ved Landbohøjskolen, anmelder i Bladet „Vort Landbrug“ Nr. 40 for 1914 det samme Arbejde. Han gennemgaar meget omhyggeligt og systematisk Arbejdet og gør saavel rosende som mindre rosende kritiske Bemærkninger, og han slutter med at sige, at selv om det maa erkendes, „at Fremstillingen meget jævnlige lider af Mangel paa Overskuelighed paa Grund af en alt for stor Ophobning af Enkeltheder, ligesom Sproget ogsaa gennemgaaende er noget tungt og ensformigt — saa maa det dog siges at være saa vægtigt, saa nyt og originalt og at have spredt saa meget Lys over hidtil ganske dunkle Omraader, at det maa sættes meget højt i vor videnskabelige Litteratur“. — „Man maa da ogsaa lykønske Forfatteren til den Fuldfø-

relse, der har krævet mange Aars Flid, og haabe, at det som hans øvrige Arbejder maa vinde fortjent Paaskønnelse i de Kredse i Ind- og Udlandet, der forstaaer at vurdere det“. Dernæst udtaler Professor Weis sig om Afvisningen saaledes: „Saa meget mærkeligere maa det da forekomme, at det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet ved vort Universitet ikke har fundet Afhandlingen værdig til at antages til Forsvar for den filosofiske Doktorgrad, hvortil den var indleveret“, og senere i sin Kritik over dette Forhold siger Professoren: „Ved Sammenligning med andre overordentlig svage eller ganske betydningsløse Arbejder, som Fakultetet tidligere har antaget for værdige til at forsvares for Doktorgraden..., maa man yderligere undres“.

Saaledes har altsaa to af vore Professorer misbilliget Afvisningen og udtalt Ønsket om en Begrundelse af denne. Arbejdet har desuden vakt Interesse udenfor Danmarks Grænser. Et fremmed Tidsskrift har faaet Ret til at bringe en Oversættelse af Værket in extenso, og det har dette Tidsskrift ønsket, uagtet Værket omfatter 231 tættrykte Sider. En svensk Videnskabsmand i Stockholm, Chr. Barthel, har skrevet en Anmeldelse den 17. Oktober 1914 i Ugeskriftet „Landtmannen“, og jeg skal tillade mig at oplæse et kort Citat af, hvad denne ansete Videnskabsmand siger: „Blandt Fagmænd er det en kendt Sag, at den danske Forsker allerede for flere Aar siden fandt delvis nye Veje og Arbejdsmetoder indenfor Jordbundsbiologien, Metoder, som grundede sig paa hidtil ukendte Principper, og som utvivlsomt har vist sig egnede til at føre den jordbundsbiologiske Forskning fremad. Det er ved Hjælp af denne af Forfatteren udarbejdede Metode, at han har kastet sig over Udforskningen af nogle af de for Landbruget vigtigste jordbiologiske Spørgsmaal, og om end disse Spørgsmaal herigennem ingenlunde kan siges at være definitivt løste (hertil kræves sikkert endnu et stort og møjsommeligt Arbejde), saa mener jeg dog, at det er lykkedes Forfatteren at opklare mange hidtil dunkle Forhold og lade dem fremtræde i delvis ny Belysning“. Helt igennem er det en overordentlig rosende Anmeldelse, og denne svenske Videnskabsmand lægger for Dagen, at ogsaa i Sverige stilles der store Forventninger til Harald Christensens Arbejdsevne.

Man vil maaske fra visse Sider i Rigsdagen finde det ret ligegyldigt, om Manden